

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-03-10

HSN 1512-1410

Handläggare:
Roger Henriksson

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-04-19, P 20

Svar på skrivelse från (L), (M), (C), (KD), (S), (MP), (V) och (SD) om patientsäkrare metoder för att upptäcka prostatacancer i Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har tidigare i enighet beslutat att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att presentera förslag på hur processerna för att identifiera prostatacancer kan förbättras.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-03-10
Skrivelse

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att Stockholms läns landsting avvaktar förslag från Socialstyrelsens utredning och därefter återkommer till hälso- och sjukvårdsnämnden med ett svar på skrivelsen.

Förvaltningens motivering till förslaget

Beslut om allmän screening baseras vanligen på nationella riktlinjer från Socialstyrelsen. Då Socialstyrelsen kommer att genomföra en utredning avseende tidig diagnostik och screening bör Stockholms läns landsting invänta dessa eventuella riktlinjer innan beslut fattas.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Roger Henriksson
Avdelningschef

Patientsäkrare metoder för att upptäcka prostatacancer i Stockholms läns landsting

Vi föreslår att Hälsö- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att presentera förslag på hur processerna för att identifiera prostatacancer kan förbättras

Med anledning av att den stora studie kring förbättrad diagnostik för prostatacancer till vilken SLL bidragit, Sthlm3, avslutats finns skäl att se över möjligheterna att förbättra vården på området för Stockholmarna.

Varje år får runt 10 000 svenska män beskedet att de har prostatacancer. En prostatacancerdiagnos innebär inte alltid ett behov av behandling, med det är den cancerform som skördar flest liv bland män. Inom Regionalt Cancercentrum Stockholm Gotland, bland annat, pågår arbetet med standardiserade vårdförlopp för prostatacancer.

Det är allt fler som diagnostiseras med prostatacancer, framförallt för att många idag aktivt letar efter sjukdomen. Omkring 60 % av alla män mellan 50-69 har gjort minst ett PSA-test de senaste 5 åren. I Stockholm pågår alltså en form av ostrukturerad screening.

Metoden med PSA-test har dock många brister, resultaten är svåra att tyda och det gör att många män rekommenderas att göra en biopsi för att utesluta cancer. Sådana biopsier är både smärtsamma och riskabla, men i tre av fyra biopsier hittas ingen cancer.

Trots den omfattande testverksamheten missar dessa PSA-test dessutom att indikera för vissa cancertyper – omkring 18% av de män som diagnosticeras med prostatacancer har relativt nyligen fått ett negativt svar på PSA-test. Det hela resulterar i en överkonsumtion av vård (test och biopsier med efterföljande vård), men samtidigt en underdiagnostik av prostatacancer. Avsaknaden av struktur innebär dessutom att vården är ojämnt fördelad över länet.

I den omfattande studien Sthlm3 har ett nytt test tagits fram och visats med större exakthet identifiera prostatacancer. Det innebär en möjlighet att upptäcka fler fall av prostatacancer, och samtidigt undvika onödiga biopsier. Resultaten av studien har nyligen publicerats i The Lancet Oncology.

Andra studier pågår också som, liksom Sthlm3, kan leda till effektivare och patientsäkrare metoder för att identifiera prostatacancer. Dessutom arbetar Socialstyrelsen med frågan om prostatacancer ska omfattas av nationella screeningprogram.

Att ge stockholmarna tillgång till en allt bättre vård är en självklar målsättning, och landstinget bör sträva efter att, där det är lämpligt, se till att resultat av den forskning som bedrivs tillgängliggörs och implementeras. Särskilt när SLL investerar i forskning och i vårdutvecklande projekt är det angeläget att resultaten också kommer stockholmarna till del.

Dagens avsaknad av struktur kring asymtomatiska tester för prostatacancer rikserar en ojämlig tillgång till vård och är även kostnadsdrivande. En plan behöver tas fram för hur processer och riktlinjer kring testerna bör se ut i Stockholm läns landsting, framförallt utifrån ett jämlikhets- och hälsoekonomiskt perspektiv. Regionalt Cancercentrum Stockholm Gotland liksom representanter för profession och forskning är naturliga samarbetspartners i ett sådant arbete där effekter av nya riktlinjer och/ eller tillgång till nya metoder ska analyseras också utifrån resursdimensioneringen.